

POSTANOWIENIE

Dnia 8 października 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Gierszon (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Andrzej Tomczyk

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

w sprawie **P. Ł.**

w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 października 2020 r.
jako oczywiście zasadnej, kasacji Prokuratora Generalnego
od postanowienia Sądu Rejonowego w A.
z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt II Ko (...),

postanowił:

- 1. uchylić zaskarżone postanowienie i na podstawie art. 15 § 1 k.k.w. umorzyć postępowanie w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec P. Ł.;**
- 2. wydatkami postępowania kasacyjnego obciążyć Skarb Państwa.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w A. , wyrokiem z dnia 2 marca 2018r., sygn. akt II K (...), uznał P. Ł. za winnego tego, że w dniu 14 grudnia 2016 r. w A., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadził przedsiębiorstwo N. Spółka z o.o. z siedzibą w T. do niekorzystnego rozporządzenia mieniem w postaci pieniędzy w kwocie 1.000 zł, za pomocą wprowadzenia w błąd pracownika tej spółki, poprzez podanie danych osobowych oraz rachunku bankowego innej osoby, bez zamiaru oraz możliwości wywiązania się z zawartej umowy pożyczki pieniężnej, przy czym czynu tego

dopuścił się będąc uprzednio karany wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w T. z dnia 28 października 2010 r., sygn. akt II K (...), za czyny z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 297 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. na karę łączną 5 lat i 2 miesięcy pozbawienia wolności, którą odbywał w okresie od dnia 8 marca 2011 r. do dnia 23 września 2015 r., tj. popełnienia występku z art. 286 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k., za co wymierzono mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności. Wyrok uprawomocnił się bez zaskarżania w dniu 10 marca 2018 r.

Postanowieniami z dnia 8 maja 2018 r., sygn. akt II Ko (...) i z dnia 20 listopada 2018 r., sygn. akt II Ko (...) Sąd Rejonowy w A. na podstawie art. 151 § 1 k.k.w. - odroczył skazanemu wykonanie opisanej wyżej kary na okresy po 6 miesięcy, tj. odpowiednio do dnia 8 listopada 2018 r. i do dnia 8 maja 2019 r., przy czym w tym drugim wypadku wniosek skazanego został złożony w dniu 11 października 2018 r., a więc przed zakończeniem okresu wskazanego w pierwszym postanowieniu.

Następnie postanowieniem z dnia 10 września 2019 r., sygn. akt II Ko [...], Sąd Rejonowy w A. - na podstawie art. 152 k.k.w. i art. 69 § 1 i 2 k.k. i art. 70 § 1 pkt 1 k.k. - warunkowo zawiesił skazanemu wykonanie kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej przytoczonym wyżej wyrokiem na okres 3 lat próby i oddał go w tym czasie pod dozór kuratora sądowego.

W uzasadnieniu Sąd Rejonowy wskazał, że skazany korzystał nieprzerwanie z rocznego okresu odroczenia wykonania kary pozbawienia wolności. W czasie po wydaniu wyroku skazującego, a zwłaszcza w okresie odroczenia, P. Ł. przestrzegał porządku prawnego, opiekował się dwójką małoletnich dzieci, z których jedno z uwagi na stwierdzoną niepełnosprawność wymaga stałej opieki. Jego zachowanie uzasadnia wniosek, iż proces resocjalizacji przebiega prawidłowo, a zatem spełnione są przesłanki do zastosowania probacji na zasadach określonych w art. 69-75 k.k. Postanowienie powyższe uprawomocniło się bez zaskarżania w dniu 18 września 2019 r.

Powyższe postanowienie zostało zaskarżone w całości kasacją przez Prokuratora Generalnego na niekorzyść skazanego. W kasacji podniesiono zarzut rażącego i mającego istotny wpływ na treść orzeczenia naruszenia przepisów prawa karnego wykonawczego i materialnego, a mianowicie art. 152 § 1 k.k.w. w

brzmieniu obowiązującym od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 5 października 2019 r. w związku z art. 69 § 1 k.k., polegającego na niezasadnym warunkowym zawieszeniu wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wobec P. Ł. wyrokiem Sądu Rejonowego w A. z dnia 2 marca 2018 r., sygn. akt II K (...), w sytuacji gdy wymieniony w czasie popełnienia przestępstwa będącego przedmiotem powyższego rozstrzygnięcia, był skazany na karę pozbawienia wolności, do której zatarcia nie doszło w toku postępowania wykonawczego. Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i umorzenie postępowania w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wobec skazanego P. Ł..

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest oczywiście zasadna i jako taka podlega – w trybie art. 535 § 5 k.p.k. - uwzględnieniu.

Na wstępie odnieść należy się do kwestii dopuszczalności wniesionej kasacji. Orzeczenie w przedmiocie warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności wydane na podstawie art. 152 k.k.w. mieści się w kategorii orzeczeń kończących postępowanie sądowe, o których mowa w art. 521 § 1 k.p.k. Powoduje ono trwałe przekształcenie kary (w zakresie sposobu i trybu jej wykonywania), które jednocześnie nie podlega korygowaniu na podstawie art. 24 k.k.w., gdyż dotyczy kwestii prawnych, a nie nowych lub uprzednio nieznanych przesłanek natury faktycznej (por. np. postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 7 lutego 2013 r., II KK 144/12, OSNKW 2013/6/47, z dnia 29 września 2010 roku, IV KK 255/10, Biul. PK 2010, a także K. Postulski, Kodeks karny wykonawczy. Komentarz, wyd. III, WK 2016). Tym samym wniesiona w niniejszej sprawie przez Prokuratora Generalnego kasacja jest dopuszczalna.

Przechodząc do rozpoznania podniesionych w niej zarzutów, to zgodzić należy się ze skarżącym, że orzeczenie Sądu Rejonowego w A. jest niezasadne, gdyż zapadło z rażącą obrazą przepisów prawa opisaną w zarzucie kasacji.

Zgodnie z treścią art. 152 k.k.w. obowiązującą od dnia 1 lipca 2015 r., a więc od wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy - Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2015 r., poz. 396; dalej - „ustawa lutowa”) do dnia 5 października 2019 r., kiedy to ustawą z dnia 19 lipca 2019 r. o

zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2019 r., poz. 1694), uchylono ten przepis, sąd mógł warunkowo zawiesić wykonanie kary nieprzekraczającej roku pozbawienia wolności na zasadach określonych w art. 69-75 Kodeksu karnego, jeżeli okres udzielonego odroczenia jej wykonania trwał co najmniej rok.

Nie powinno zatem budzić wątpliwości, że jeżeli spełnione były formalne przesłanki wskazane w art. 152 § 1 k.k.w., tj. wykonywana kara nie przekraczała roku pozbawienia wolności i odroczenie jej wykonania trwało nieprzerwanie przez okres co najmniej roku, to dalsze procedowanie sądu w tym przedmiocie wymagało zweryfikowania, czy zachodzą podstawy materialne do warunkowego zawieszenia wykonania kary określone w art. 69 § 1 k.k.

Według znowelizowanej ustawą lutową brzmienia tego ostatniego przepisu, sąd może warunkowo zawiesić wykonanie kary pozbawienia wolności orzeczonej w wymiarze nieprzekraczającym roku, jeżeli sprawca w czasie popełnienia przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności i jest to wystarczające dla osiągnięcia wobec niego celów kary, a w szczególności zapobieżenia powrotowi do przestępstwa.

Oprócz zatem przesłanki formułującej pozytywną prognozę kryminologiczną, wprowadzono bezwzględny warunek, by w czasie popełnienia przestępstwa sprawca nie był skazany prawomocnie na karę pozbawienia wolności, bądź to o charakterze bezwzględnym, bądź z warunkowym zawieszeniem jej wykonania (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 marca 2019 r., V KK 103/18, LEX nr 2642114).

Chcąc zatem skorzystać z instytucji określonej w art. 152 § 1 k.k.w., sąd winien ustalić, czy sprawca w czasie popełnienia podlegającego osądowi przestępstwa nie był skazany na karę pozbawienia wolności. Pozytywne ustalenie w tym zakresie sprzeciwia się warunkowemu zawieszeniu wykonania kary pozbawienia wolności w postępowaniu wykonawczym, chyba że nastąpiło już zatarcie skazania.

Przenosząc te poglądy na grunt niniejszej sprawy, skonstatować trzeba, iż P. Ł. w czasie wyrokowania, a także orzekania o warunkowym zawieszeniu wykonania kary, był już uprzednio prawomocnie skazany na karę pozbawienia

wolności, co wprost wynika z danych o karalności oraz przyjętej w przypisanym mu czynie kwalifikacji z art. 64 § 1 k.k. Jednocześnie nie doszło do zatarcia tych skazań w toku postępowania wykonawczego.

W związku z powyższym, Sąd Rejonowy w A. nie był uprawniony do warunkowego zawieszenia wykonania kary 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem tego Sądu z dnia 2 marca 2018 r., albowiem nie zostały spełnione wszystkie przesłanki określone w art. 69 § 1 k.k., na podstawie którego orzekano o zastosowaniu tej instytucji w postępowaniu wykonawczym stosownie do art. 152 § 1 k.k.w. (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 lutego 2020 r., III KK 29/20 - nie publ.). Uchybienie powyższe miało niewątpliwie rażący charakter, jak również istotnie wpłynęło na treść orzeczenia, gdyż do jego wydania nie powinno w ogóle dojść, a postępowanie w tym zakresie należało umorzyć.

Zasygnalizować również należy, że w analizowanej sprawie nie mają zastosowania reguły intertemporalne określone w art. 4 § 1 k.k., albowiem tak czyn zabroniony, jak i rozstrzygnięcie w przedmiocie odpowiedzialności za jego popełnienie oraz w zakresie warunkowego zawieszenia wykonania kary, miały miejsce już po opisanej wyżej nowelizacji lutowej i do dnia uchylenia art. 152 k.k.w., przepisy te nie były już więcej zmieniane.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.